1.9.

Uusi kirkkovuosi
Luomakunnan päivä
Indiktio

Herra Jumala muovasi maasta kaikki villieläimet ja kaikki taivaan linnut ja vei ne ihmisen luo nähdäkseen, minkä nimen hän kullekin antaisi. Ja jokainen elävä olento sai sen nimen, jolla ihminen sitä kutsui. Näin ihminen antoi nimet kaikille karjaeläimille, kaikille linnuille ja kaikille villieläimille. (1. Moos. 2: 19-20)

Sisällys

Indiktio, kirkkovuoden alku 3
Luomakunnan päivä 5
Luomakunnan päivän perinteitä 6
Luomakunta – Jumalan kasvot maailmassa 8
Ortodoksista 2020-luvun teologiaa 9
Uuden vuoden kodinpyhitys 14
Rosh hashana 16
Kirkkovuosi 17
Suuret juhlat 18
Kirkollinen vuorokausirytmi 19
Kirkollinen viikkosykli 23
Ihmiselämän sykli 24
Esikristillinen vuodenkierto 25
Ajan pyhittäminen 27
Käsitteitä 27
Uhri 27
Pyhittäminen 27
Pyhä 28
Alttari 28
Luotu aika ja iankaikkisuus 29
Iloitkaa aina. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. 30
Ajan pyhittämisestä käytännössä 31
Vinkkejä ajan pyhittämiseen kotona 33
Vietä vigiliaa 33
Rukoustulet 34
Suitsutus 34
Yhteinen ateria 34
Uhrilahja 35
Juhlan teema 35
Filantropia ja filoksenia – almut ja vieraanvaraisuus 35
Vainajienmuistelu 36
Sisaruus ja veljeys Kristuksessa 36
Vinkkejä luomakunnan päivän viettoon kotona 38
Ortoboxi-tehtäviä 40

Indiktio, kirkkovuoden alku

Kirkkovuosi alkaa 1.9.

Rooman valtakunnassa ja myöhemmin keskiajalla Euroopassa oli käytössä 15 vuoden pituinen verotuskausi eli indiktiojakso. Bysantissa indiktiojakson verotusvuosi vaihtui 1. syyskuuta ja tämä vakiintui myös uuden kirkkovuoden alkamisajankohdaksi. Tästä syystä kirkkovuoden ensimmäiseen päivään saatetaan edelleen viitata nimellä indiktio (*lat. määräys*).

Kuva: Pixabay/ dimitrisvetsikas1969

Alussa Jumala loi taivaan ja maan. (1. Moos. 1:1)

Tropari, 2. säv.

Oi kaikkien luotujen Luoja,

Sinun vallassasi ovat aikakaudet ja aika.

Siunaa, oi Herra, hyvyydelläsi tämänkin vuoden kierto,

varjele rauhassa maatamme ja kansaamme

ja pelasta meidät Jumalansynnyttäjän esirukouksien tähden.

Evankeliumi uuden kirkkovuoden alkaessa

Päivän evankeliumissa Kristus aloittaa opetustehtävänsä kotikaupunkinsa synagogassa lukemalla Jesajan kirjasta profetian itsestään. Perimätiedon mukaan tämä tapahtui 1. syyskuuta.

Siihen aikaan Jeesus tuli Nasaretiin, missä hän oli kasvanut, ja meni sapattina tapansa mukaan synagogaan. Hän nousi lukemaan, ja hänelle ojennettiin profeetta Jesajan kirja. Hän avasi kirjakäärön ja löysi sen kohdan, jossa sanotaan: — Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman, julistamaan vangituille vapautusta ja sokeille näkönsä saamista, päästämään sorretut vapauteen ja julistamaan Herran riemuvuotta. Hän kääri kirjan kokoon, antoi sen avustajalle ja istuutui. Kaikki, jotka synagogassa olivat, katsoivat tarkkaavasti häneen. Hän alkoi puhua heille: ”Tänään, teidän kuultenne, on tämä kirjoitus käynyt toteen.” Kaikki kiittelivät häntä ja ihmettelivät niitä armon sanoja, joita hänen huuliltaan lähti.

Luuk. 4: 16–22

Vanhurskas Joosua, Nunin poika

1.9. muistellaan vanhurskasta Joosuaa. Joosua oli Mooseksen oppilas, joka Mooseksen menehdyttyä lopulta johdatti Israelin kansan luvattuun maahan 40 vuoden erämaavaelluksen jälkeen. Perimätiedon mukaan tämä tapahtui 1.9.

Kuva: https://fessell810.blogspot.com/2014/11/son-of-gold.html

Luomakunnan päivä

Luomakunnan päivä: Kirkkovuoden alku, indiktio, on myös ekumeenisen patriarkan siunaama päivä luonnon puolesta. Vuonna 1989 *Hänen Pyhyytensä Konstantinopolin ja Uuden Rooman arkkipiispa ja Ekumeeninen Patriarkka Demetrios I* julisti indiktion rukouspäiväksi luomakunnan puolesta.

Luomakunnan päivän merkitys on korostunut meidän aikanamme, kun ihmisen toiminnan jäljet vaikuttavat yhä tuntuvammin ympäristöömme ja hyvinvointiimme. Nykyinen Konstantinopolin patriarkka Bartholomeos I onkin pitänyt voimakkaasti esillä ortodoksisen kirkon opetusta, jonka mukaan ihmisellä on Luojansa välittämä vastuu luomakunnan hyvinvoinnista. (*Herra Jumala asetti ihmisen Eedenin puutarhaan viljelemään ja varjelemaan sitä. 1. Moos. 2:15*) Tämän johdosta Bartholomeos on saanut lempinimen ”Vihreä Patriarkka”.

Jumalan luomistyö on suuri ihme. Luomakunta ja sen monimuotoisuus peilaavat Jumalan kauneutta, hyvyyttä ja totuutta. Monet kokevatkin Jumalan läsnäolon voimakkaimmin juuri luonnossa. Niin tärkeää kuin rukoilu luomakunnan puolesta onkin kristitylle, yhtä tärkeää on tehdä sellaisia valintoja ja ryhtyä kaikkiin sellaisiin toimiin, joilla voimme edistää ympäristömme hyvinvointia.

Vuonna 2015 Rooman paavi Franciscus I julisti syyskuun 1. päivän Maailman rukouspäiväksi luomakunnan suojelemiseksi. Se aloittaa katolisessa kirkkokalenterissa kuukauden pituisen, erityisesti luomakunnalle omistetun jakson (1.9.–4.10.)

Koko maailma on Jumalan kasvojen elävä ikoni.

Johannes Damaskolainen (675–749)

Luomakunnan päivän perinteitä

Monissa pyhäköissä toimitetaan kirkkovuoden alkaessa rukouspalvelus tai kiitosakatistos. Kirkkovuoden ensimmäistä päivää voidaan juhlistaa myös vedenpyhityksellä, ristisaatolla ja lemmikkien siunaamisella. Arkkipiispa Leo on myös suositellut seurakuntia liputtamaan 1.9.

Kiitosakatistos tunnetaan myös nimellä akatistos luomakunnalle. Kiitosakatistos on luodun kiitos ja ylistys Luojalleen. Se on runollinen rakkaudentunnustus luodun maailman hyvyydelle ja kauneudelle.

Kiitosakatistos – Ortodoksi.net

Kuuntele kiitosakatistos

Kiitosakatistos - Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostari

Liputus

Suomen lippu ja vaakuna - Sisäministeriö

Eläinten siunaaminen

Maatalousyhteiskunnassa eläimiä siunattiin ympäri vuoden eri tavoin. Ihmiset olivat riippuvaisia kotieläimistään, ja vaikka niiden arvo osin olikin riippuvainen niiden tuottamasta ruuasta, työvoimasta ja materiasta, ne kuitenkin nähtiin lahjana elämälle samoin, kuin maa, josta leipä saatiin. Eläinten arvo ei olut pelkästään välineellinen, mistä kertoo sekin, miten monin eri tavoin niistä huolehdittiin rukouksella. Tässä muutama esimerkki:

- Karjalassa elonkorjuun ensimmäinen viljakimppu asetettiin ikonitsuppuun ja syötettiin Pokrovana karjalle.
- Palmusunnuntaina karja virvottiin ja virpovitsa asetettiin tallin tai navetan kattoparrun päälle. Keväällä virpovitsalla ajettiin karja laitumelle Kevät-Miikkulana.
- Kuivattua ristaleipää syötettiin karjalle laitumenlaskun yhteydessä Jyrinpäivänä.
- Ukrainassa karja ja hevoset uitettiin Makoveina (1.8.)

Monet pyhät tunnetaan siitä, että heillä oli aivan erityinen suhde eläimiin. Pyhittäjä Serafim Sarovilaisella oli ystävänä karhu; pyhä Modestos tunnettiin rakkaudestaa luontokappaleita kohtaan ja häneltä on jäänyt eläinten siunaamisrukous, joka joissakin paikalliskirkoissa luetaan hänen muistopäivänään 16.12., kun toimitetaan lemmikkien siunaaminen; Karjalassa pyhä Blasios tunnettiin karjan suojelijana; lisäksi mm. pyhät Stefanos ja Martinos ovat kansanperinteessä hevosten suojeluspyhiä. Läntisessä perinteessä eläimiä siunataan pyhän Franciscuksen (4.10.) ja pyhän Antonioksen (17.1.) muistopäivinä.

Harvoilla on enää kotieläimiä, mutta sitäkin useammalla on lemmikkejä. Kirkko on korvannut käytöstä jääneet karjansiunaukset lemmikkien siunaamisella. Kirkkovuoden alussa monissa seurakunnissa toimitetaan vedenpyhitys ja pienet eläinystävät vihmotaan kirkon pihalla. (Kuva: Maria Hattunen)

Lue isä Tuomas Kallosen artikkeli Eläimet ja muu kotiväkemme – Patriarkka Bartolomeoksen ekologisen vision tarkastelua.

Eläimet ja muu kotiväkemme – Taipaleen ortodoksinen seurakunta

Lemmikkieläinten siunaamisesta ympäristön globaaliin huomioimiseen

Ortoboxi: Eläinten siunaaminen -palapeli

Luomakunta – Jumalan kasvot maailmassa

Ortodoksin luontosuhde ei ole erillinen hänen jumalsuhteestaan. Koko luotu maailma heijastaa Luojaansa. Luomakunta onkin meille kuten lähimmäinen: se on Jumalan kasvot maailmassa.

Ortodoksinen ekoteologia pohjaa ortodoksiseen maailmankatsomukseen ja ihmiskuvaan. Molempien lähde on luomiskertomuksessa, jonka mukaan Jumala loi kaiken hyväksi ja ihmisen omaksi kuvakseen. Maailmaa ei nähdä ainoastaan alkupisteenä tai ihmiselle luotuna pelastushistorian näyttämönä. Luomakunta ilmentää Luojansa kauneutta, hyvyyttä ja totuutta. Se on Jumalan ikoni.

Kuva: Pixabay/ Juergen57BS

Jumalan läsnäolo maailmassa ilmenee mm. luonnon monimuotoisuuden kautta.

Ekumeeninen patriarkka Bartholomeos kutsuu luontoa aikamme profeetalliseksi ääneksi. Se asettaa syntimme kaunistelemattomasti eteemme ja vaatii meitä tilille. Patriarkan mukaan ekologiseen kriisiin on vain yksi ratkaisu: mielenmuutos, katumus ja askeesi. Viisas askeesi on sekä ruumiillista, hengellistä, että järjellistä. Sen tulee läpileikata toimintamme, ajattelumme ja valintamme, kaikilla elämänalueilla, myös julkisella kentällä.

Lue lisää

Ortodoksisuus ja ympäristö

Ortodoksisuuden mitä, miksi, miten: Luomakunta

Ortodoksisuuden mitä, miksi, miten: Ortodoksinen ihmiskäsitys

Kirjavinkit

Ihminen ja luomakunta

Kuuden päivän luomistyö

Ortodoksinen etiikka ja dogmatiikka

Ortoboxi

Täydennä kuvaan ja kaltaisuuteen liittyvä teksti oikeilla sanoilla

Kuva ja kaltaisuus - tehtäviä

Ortodoksinen ihmiskuva

Ortodoksista 2020-luvun teologiaa

Ortodoksisessa ihmiskuvassa tukeudutaan usein luomiskertomuksessa esitettyyn, Jumalan ihmiselle antamaan tehtävään. Ihminen esitellään luomakunnan hoitajana ja pappina. Ihmisellä ei ole siis vain henkilökohtaista kutsumusta maan päällä, vaan hänen hoitajanroolinsa on kosminen eli se koskee koko luomisjärjestystä. Siten ihminen ei ole vain pelkästään olemassa, vaan hän on jo luomisensa alusta lähtien yhteydessä luomisjärjestykseen.

Näin luonnosta huolehtiminen ei ole ihmiselle ikään kuin valinnaista hyväntekeväisyyttä tai eettistä harrastelua, vaan se on linjassa Kirkon askeettisen, kohtuullisuutta ja vaatimattomuutta, korostavan ihmiskuvan kanssa.

Ihmisellä on välittäjän rooli luomakunnan ja Jumalan välissä, ja aivan kuten yhteiskunnallisessa korruptiossa, suhde vääristyy ja rikkoutuu, jos välimies syö kuormasta ja pimittää sen.

Luomakunta heijastaa Jumalan hyvyyttä

Joskus ihmisen roolia luomakunnassa on myös tulkittu yksipuolisesti. On esimerkiksi esitetty, että raamatullinen luomiskertomus ihmisen roolista on itse asiassa mahdollistanut ihmisen asettumisen muun luodun todellisuuden hyväksikäyttäjäksi. Kiistatonta on ainakin se, että juuri ihminen antaa itselleen ja muulle maailmalle merkityksiä ja myös arvottaa sekä maailmaa että itseään.

On ehkä oireellista lankeemuksen todellisuudelle, että ihminen on näin voinut tulkita saaneensa jumalallisen mandaatin riistää luontoa tai tehdä siitä vain oma objektinsa, kohteensa. Tällöin puhutaan persoonattomasta luonnosta tai pelkistä luonnonvaroista.

Kuitenkin luomiskertomuksen lopputulos ennen lankeemusta näyttäytyi Jumalalle hyvänä ja kauniina. Siksi luomakunta ei ole neutraali ilmiöiden ja asioiden varasto, vaan perustaltaan se heijastaa Jumalan hyvyyttä. Lankeemusta on siis tulkittava myös kosmisesti: langennut ihminen on mitätöinyt luomakunnan arvon neutraaliksi. Se on toisin kuin Luoja alun perin tarkoitti.

Oman aikamme teologia korostaakin ihmisen kosmista roolia ja kosmista lankeemusta. Kosminen lankeemus tarkoittaa sitä, että luonto on ihmiselle vain käytettävä, neutraali ja äänetön. Sillä ei ole enää jumalallista hyvää alkuperää. Tämän vuoksi perinteistä kilvoitteluelämää onkin alettu tulkita uudelleen: kilvoittelijan tulisi omaksua juuri hoitajan papillinen rooli. Silloin hän olisi yhteydessä koko Luojan luomaan luomisjärjestykseen.

Missä minä olen?

Mitä merkitystä tällä on itse ekologiselle toiminnalle? Ortodoksiteologi John Zizioulas on korostanut, että kristitylle esimerkiksi ilmastonmuutos ei edusta vain kysymystä mitä tehdä, vaan se pitää sisällään myös kysymyksen mikä minä olen.

Nämä kysymykset asemoivat ihmisen maailmassa eläväksi olennoksi, ei vain olennoksi, joka on sisäisesti yhteydessä Jumalaansa – ne muuttuvat kysymykseksi, missä minä olen. Näin kysymys muuttuu myös kulttuuriseksi: ihmisen papilliseen tehtävään kuuluu jonkin muutoin väliaikaisen ja häilyväisen nostaminen kestäväksi, viime kädessä ikuiseksi.

Eukaristiassa itsessään väliaikaiset aineelliset kappaleet, leipä ja viini, nostetaan Jumalan yhteyteen ikuiseksi merkitykseksi. Eukaristian pohjalta vältetään myös pelon ekologia ja teologia, joissa toimintaa ohjaa yksin pelko kaiken tuhosta tai omasta kadotuksesta. Pelkoon pohjautuvassa teologiassa on usein kyse verhotusta ja itseen suuntautuvasta motivaatiosta, jolla sitä harjoittava pyrkii vahvistamaan omaa häilyvyyttään.

Kohti yhteistä askeesia?

Ekologisissa kysymyksissä teologia on joutunut tunnustamaan, että sen perinteinen askeettisuuden ideaali on saattanut tulla ymmärretyksi liian kapeasti, vain yksilön oman hurskauden ideaaliksi.

Ekumeeninen patriarkka Bartolomeos on nimittänyt ekologista kriisiä suorasukaisesti synniksi, ja hän on myös korostanut, että kirkko ei voi erottaa moraalisia kysymyksiään tilannekohtaisiksi tai vain teologien keskinäiseksi puheeksi ja kysymyksiksi, jotka ovat irrallaan yhteiskunnallisista ongelmista.

On yhteiskunnallisen askeesin aika. Tämä ei voi luonnollisestikaan toteutua ilman yksilöiden askeesia, kuten kilvoittelua ja kohtuuteen pyrkimistä. Tarkoitus ei ole tehdä maailmasta luostaria, vaan pyrkiä eroon itse rakentamastamme maailmankuvastamme.

Tieteellinen edistys on tuonut mukanaan paljon hyvää, mutta myös tavan lukea maailmaa ja elämää toisiinsa liittyvien ilmiöiden neutraaleina prosesseina. Jos tyydymme vain biologiseen tai ”luonnolliseen” ihmis- ja maailmankuvaan, on loogisesti vain ”realistista” suhtautua ekologisten ongelmien valtavuuteen masentumalla tai osattomuuden huolettomuudella.

Yhteiskunnallisen askeesin päämääränä on uusi realismi, jossa ei ole enää loogista ajatella valtaa tai hyötyä.

Mielikuvat vaihdettava uusiksi

Koska jokainen realismi nojaa pohjimmiltaan mielikuvitukseen, maailman muutos tapahtuu vaihtamalla kuvat toisiksi.

Teologisesti tämä tarkoittaa sitä, että ihminen ei ole vain oma itsensä, vaan Jumalan kuva, ja maailmakaan ei ole pelkkä luonto vaan Jumalan hyvä lahja. Jumala on ihmisessä ja maailmassaan läsnä. Moniko uskaltaisi rikkoa, murskata tai purkaa osiinsa lahjan, mikäli itse lahjan antaja olisi elävästi lahjassaan läsnä?

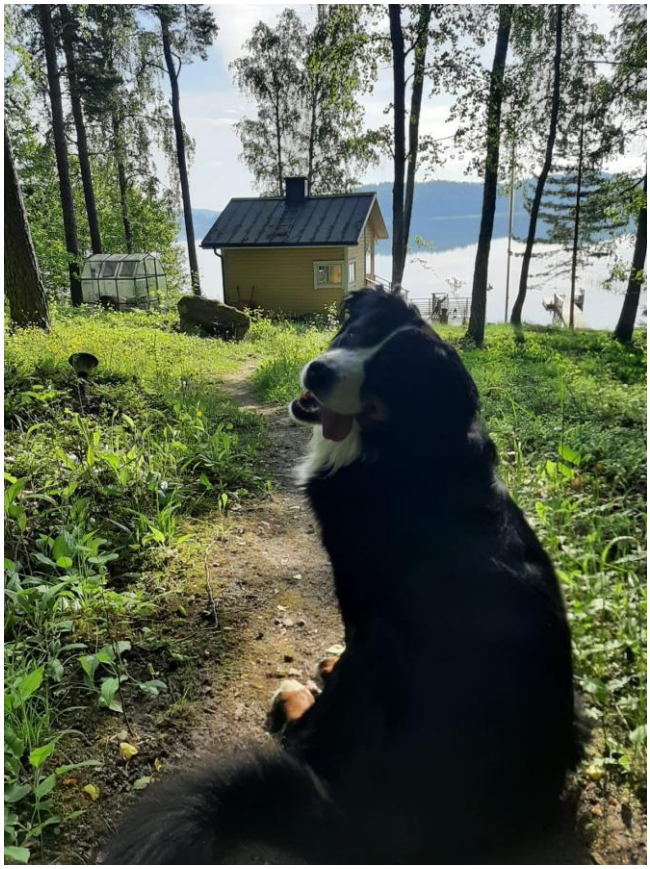
Yhteiskunnallisen askeesin perusmuotona on siis kyseenalaistaa maailman itsestään uskottelemat välttämättömyydet ja ”realismit” ja osoittaa ne osittain illuusioiksi. Kirkon vahvimpana keinona on julistaa maailma pyhyyden paikaksi ja ihminen pyhän palvelijaksi.

Pyhää ei voi typistää tai valjastaa jollekin toiselle ideologialle, sitä ei voi mitata vasten hyötyä tai välitöntä kätevyyttä. Siten kristillinen elämä ei ole myöskään vailla yhteiskuntavastuuta, eikä ”maailmallisuudesta” erottautuminen merkitse maailman hylkäämistä oman onnensa nojaan.

Eukaristian mallin mukaisesti tuomme jatkuvasti toiminnallamme koko maailman Jumalan eteen. Kenties viimeisellä tuomiolla emme seisokaan yksin, vaan meiltä kysytään: keitä ja millaisen maailman toit mukanasi?

Teksti: TT Ari Koponen

Artikkeli on julkaistu Ortodoksiviestissä 5/20.

Luomakunta on valtava kirja. Katso ylös ja katso alas! Huomaa se ja lue sitä! Jumala ei kirjoittanut sitä kirjaa musteella. Sen sijaan hän asetti luomistyönsä tulokset silmiemme eteen. Voiko sen suurempaa merkkiä enää pyytää? Sillä taivaat ja maathan suorastaan huutavat: Jumala teki minut!

Augustinus (354–430)

Raamatun luomiskertomukset

Luomiskertomuksella usein viitataan Genesiksen luomiskertomukseen (1. Moos. 1:1–2:4) mutta Raamatussa on oikeastaan useita luomiskertomuksia. Genesiksen ensimmäistä luomiskertomusta seuraa toinen (1. Moos. 2:4–25), joka kertoo ihmisen luomisesta. Psalmiin 104 (LXX 103) viitataan luomispsalmina, sillä siinä kuvataan, kuinka Jumala antoi kaikelle elämän. Myös pääsiäisyönä luettava Johanneksen evankeliumin alku (Joh. 1:1–17) on eräänlainen hengellinen tai teologinen luomiskertomus. Siinä kuvataan, kuinka alussa oli Sana, mistä kaikki on saanut alkunsa.

Luomakunnasta oppikaa ihailemaan Luojaa! Ja jos jokin asia ylittää ymmärryksenne, ylistäkää juuri sen takia Luojan viisautta.

Taivaat julistavat Jumalan kunniaa. Mutta miten ne sen tekevät? Eihän niillä ole ääntä eikä sen enempää suutakaan. Niiden äänikään ei ole niiden oma. Miten ne sitten julistavat? Pelkästään olemalla! Sillä kun opit näkemään luonnon esitysten kauneuden, laajuuden, korkeuden, paikan, muodon ja pitkän keston, alat kuulla niiden äänen. Taivaat voivat olla vaiti, mutta niiden ääni on kovempi kuin torvien soitto.

Johannes Krysostomos (347–407

Uuden vuoden kodinpyhitys

Monissa kulttuureissa on uuden vuoden kodinpyhitysperinne, nimeltään ”ensiastuja” (eng. First Footing, kreik. Podariko). Uskotaan, että ensimmäinen, joka astuu taloon vuoden vaihtuessa, tuo mukanaan joko hyvän tai huonon onnen. Tästä syystä ensivierasta ei saa jättää sattuman päätettäväksi, vaan on huolehdittava, että tulija on hyvällä asialla ja toivottaa tullessaan siunausta taloon.

Perinne liittyy uuteen vuoteen (ks. 1.1.) mutta ortodoksit ovat omaksuneet sen myös osaksi uuden kirkkovuoden viettoa 1.9.

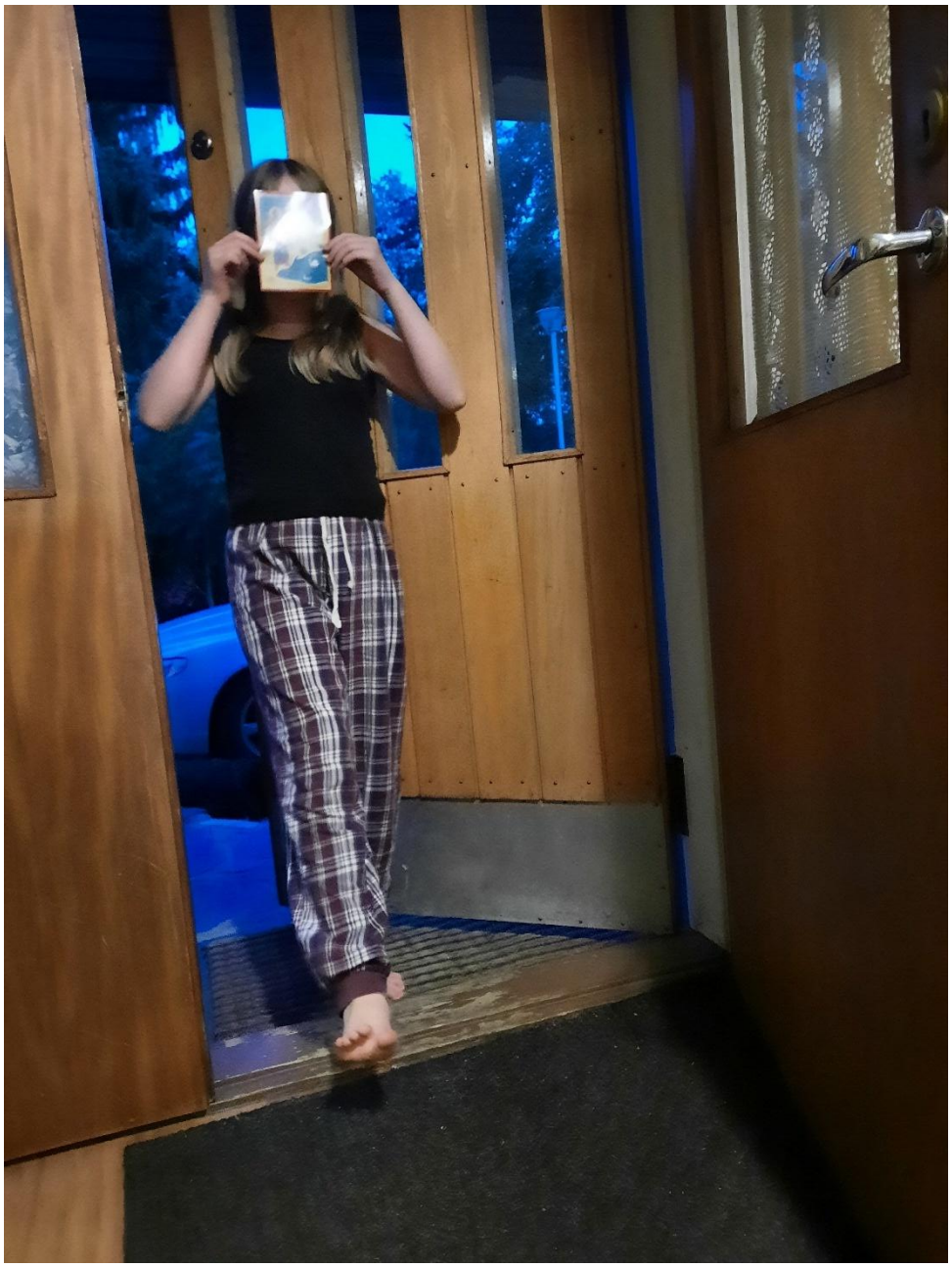
Usein ensiastujaksi valitaan perheen nuorin lapsi, sillä lapset ovat puhtaita ja viattomia. Ensiastujan tulee astua kynnyksen yli oikealla jalalla.

Kreikassa on vanha paikallisperinne, että ulos oven viereen jätettiin uudenvuodenaattona ikoni. Vuoden vaihtuessa ensiastuja kantoi tämän ikonin edellään sisään. Näin ikoniin kuvatusta pyhästä tuli ensimmäinen taloon astuja.

Kuva: PIxabay

Oikea puoli viittaa hengellisessä symboliikassa valtaan, voimaan ja kunniaan, mutta myös siunaukseen ja suojelukseen. Podariko tarkoittaa ”hyvää jalkaa”. Kynnyksen yli tuleekin astua nimenomaan oikealla jalalla.

Ensiastujan perinnettä on helppo noudattaa uuden kirkkovuoden vaihtuessa.

1) Valitse ikoni, jonka haluat siunaavan kotisi uuden kirkkovuoden alkaessa, ja jätä se ulos oven päälle, viereen tai ikkunalaudalle 31.8. Ikoneita voi olla myös useita, esim. jokaisen perheenjäsenen oma taivaallinen esirukoilija. Huom. Ikonia ei tule jättää lattialle, maahan, eikä likaiseen paikkaan. Voit asettaa ikonin vaikka puhtaan liinan tai käspaikan päälle.
2) Anna perheen nuorimmaisen kantaa ikoni sisään keskiyöllä tai heti aamulla herättyään. Voit myös kutsua jonkun läheisen kyläilemään aamulla niin, että hän tullessaan tuo ikonin sisään. Kynnyksen yli tulee astua oikealla jalalla ja toivottaa esim. Jumalansynnyttäjän suojelusta.
3) Talossa olijat tervehtivät konia ristinmerkillä ja suudelmalla. Ensiastujalle voi antaa palkaksi kolikon, makeisen tai ryypyn.

Rosh hashana

Juutalainen uusivuosi, Rosh Hashana, on liikkuva juhla, jota vietetään yleensä syyskuussa. Uuden vuoden kunniaksi juutalaiset nauttivat hunajaan kastettua granaattiomenaa tai omenanpaloja. Makeus viittaa toiveeseen, että tuleva vuosi olisi onnellinen ja yltäkylläinen.

Kotimaiset omenat ovat syyskuussa parhaimmillaan, joten tätä kannattaa kokeilla. Omena ja hunaja on oiva makupari monessa reseptissä:

Hunaja-omena-haasteen palkitut reseptit | Kinuskikissa

Kuva: Pixabay/ cstpdx

Juutalaiset soittavat Rosh hashana -juhlassaan oinaan torvesta tehtyä Sofar-nimistä soitinta. Kuuntele sen ääntä tästä.

Kirkkovuosi

Kirkkovuosi on kirurgisella tarkkuudella suunniteltu. Juhlat on sijoitettu suhteessa toisiinsa ja kaikki on punottu yhteen, niin että se muodostaa pelastushistoriallisen kokonaisuuden.

Kirkkovuosi koostuu erilaisista rinnakkaisista sykleistä: kiinteiden juhlien vuosisykli; liikkuva pääsiäissykli; viikkosykli; vuorokausisykli; sekä ihmiselämän sykli, joka kestää kohdusta hautaan.

Kaikki johtaa ylösnousemukseen

Kaikki kirkkovuoden syklit kuvaavat kristityn vaellusta orjuudesta vapauteen, pimeydestä valoon, vanhasta uuteen ja kuolemasta elämään. Toisin sanoen, ne kaikki johtavat Pääsiäiseen.

Kirkkovuoden neljännekset

Ortodoksinen kirkkovuosi voidaan jakaa neljänneksiin vuodenaikoja noudattaen:

Kirkkovuoden syyskausi kattaa syys-, loka- ja marraskuun. Syyskauden teema on luomakunnan ja ihmiskunnan valmistautuminen Vapahtajan vastaanottamiseen.

Joulupaasto toimii linkkinä syys- ja talvikauden välillä.

Kirkkovuoden talvikausi kattaa joulu-, tammi- ja helmikuun. Talvikauden teema on Vapahtajan lihaksituleminen ja uuden liiton alkaminen.

Suuri paasto toimii linkkinä talvi- ja kevätkauden välillä.

Kirkkovuoden kevätkausi kattaa maalis-, huhti- ja toukokuun. Kevätkauden teema on lunastuksen täyttyminen.

Apostolien paasto toimii linkkinä kevät- ja kesäkauden välillä.

Kirkkovuoden kesäkausi kattaa kesä-, heinä- ja elokuun. Kesäkauden teema on Pyhä Henki ja Kirkko maailmassa.

Kristuksen kirkastuminen (6.8.) ja Ristin ylentäminen (14.9.) linkittävät toisiinsa kesä. ja syyskauden.

Suuret juhlat

Kirkkovuoden keskiö on Pääsiäinen, Kristuksen ylösnousemus. Sen lisäksi tiennäyttäjinä toimivat 12 suurta juhlaa. Ne ovat

8.9. Jumalansynnyttäjän syntymä

14.9. Kunniallisen ja Eläväksitekevän ristin ylentäminen

21.11. Jumalansynnyttäjän temppeliinkäynti

25.12. Kristuksen syntymä

6.1. Teofania

2.2. Kristuksen temppeliintuonti

25.3. Jumalansynnyttäjän ilmestys

Palmusununtai, Kristuksen Jerusalemiin ratsastaminen (viikkoa ennen Pääsiäistä)

Helatorstai, Kristuksen taivaaseenastuminen (40. päivä Pääsiäisestä)

Helluntai, Pyhän Kolminaisuuden päivä (50. päivä Pääsiäisestä)

6.8. Kristuksen kirkastuminen

15.8. Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkuminen

Pääsiäissykli on liikkuva. Se alkaa Sakkeuksen sunnuntaista, 11 viikkoa ennen Pääsiäistä ja päättyy kahdeksan viikkoa Pääsiäisestä, kaikkien pyhien sunnuntaina.

Kirkollinen vuorokausirytmi

Juutalais-kristillisessä perinteessä vuorokausi alkaa auringonlaskusta. Tämä perustuu luomiskertomukseen (1. Moos. 1).

Lauantai on juutalaisten sapatti. Käytännössä se kuitenkin alkaa perjantaina auringon laskiessa ja päättyy lauantaina auringon laskiessa. Perjantai-iltana toimitetaan sapatin aloittava jumalanpalvelus, jonka jälkeen sapatti vastaanotetaan rituaalisella sapattiaterialla. Kristityt ovat omaksuneet saman käytännön: juhla alkaa illasta ja se vastaanotetaan ehtoopalveluksella, jonka jälkeen nautitaan päivän pääateria.

Kuva: Wikimedia Commons / Olaf.herfurth

Juutalaisten pyhäpäivä, sapatti, on viikon seitsemäntenä päivänä, lauantaina. Sapatti kuitenkin alkaa perjantaina auringon laskiessa. Sapatti otetaan vastaan siunaamalla ja sytyttämällä kaksi sapattikynttilää.

Lähi-idässä aurinko laskee noin klo 18. Tästä katsotaan alkavan ehtoo ja vigilia. Liturgisesti tällöin siirrytään seuraavaan päivään.

Kirkollinen vuorokausi sisältää kahdeksan aikaan sidottua jumalanpalvelusta.

Klo 18 toimitettava ehtoopalvelus aloittaa kirkollisen vuorokauden. Siitä alkaa vigilia, eli valmistautuminen.

Klo 21 toimitettava ehtoonjälkeinen palvelus on ilta-aterian jälkeinen iltarukouspalvelus.

- Toimitetaan illallisen jälkeen, ennen nukkumaanmenoa. Ehtoonjälkeinen palvelus sopii hyvin kotona luettavaksi iltarukoukseksi.
- Seurakunnissa toimitetaan vain muutamia kertoja vuodessa: puhtaalla viikolla pyhän Andreas Kreetalaisen katumuskanoni luetaan ehtoonjälkeisessä palveluksessa; Kristuksen syntymän ja Teofanian vigilioissa ehtoopalvelus on korvattu ehtoonjälkeisellä palveluksella.

Klo 24 toimitettava puoliyöpalvelus on osa jumalanpalvelusjärjestystä luostareissa, missä on ollut tapana nousta yölläkin rukoilemaan ja toimittaa kokoöisiä jumalanpalveluksia.

- Toimitetaan varhain aamulla ennen aamupalvelusta. Puoliyöpalvelus sopii hyvin kotona luettavaksi aamurukoukseksi.
- Seurakunnissa toimitetaan kerran vuodessa, pääsiäisyönä.

Klo 5 toimitettava aamupalvelus on tarkoitettu toimitettavaksi auringonnousun aikaan.

Klo 7 on ensimmäinen (I) hetki. Tällöin muistellaan Kristuksen tuomitsemista.

Klo 9 on kolmas (III) hetki, jolloin Kristus ristiinnaulittiin. Kolmannella hetkellä muistellaan myös Pyhän Hengen laskeutumista apostolien päälle.

Klo 12 on kuudes (VI) hetki, jolloin muistellaan suuren perjantain keskipäivän auringonpimennystä. Johanneksen evankeliumi (Joh. 19:14) ajoittaa ristiinnaulitsemisen kuudenteen hetkeen.

Klo 15 on yhdeksäs (IX) hetki, joka on Kristuksen kuolinhetki. Merkitsee liturgisen vuorokauden loppumista. Tiukkina paastopäivinä, jolloin paastotaan koko päivä, voi paaston rikkoa yhdeksännen hetken jälkeen (jollei sitä rikota vasta EP:n jälkeen).

Kirkon ekonomiaperiaatteen mukaan palvelukset voidaan toimittaa tarpeen mukaan muihinkin aikoihin. Etenkin slaavilaisessa perinteessä on muodostunut tavaksi siirtää usein ehtoopalvelus aamuun ja aamupalvelus iltaan.

Slaavilaisessa jumalanpalvelusjärjestyksessä sunnuntaiden ja juhlien aattoon kuuluu **vigilia**, joka on liturgiaan valmistava palvelus ja jäänne juhlaöiden kokoöisistä jumalanpalveluksista. Vigilia koostuu tavanomaisesti ehtoopalveluksesta, aamupalveluksesta ja ensimmäisestä hetkestä.

Ehtoo- ja aamupalvelukset muodostava päivittäisen jumalanpalvelusrytmin selkärangan. Välimeren perinteessä ehtoopalvelus toimitetaan illalla ja aamupalvelus aamulla ennen liturgiaa.

Ehtoonjälkeinen palvelus, puoliyöpalvelus ja hetket ovat usein toisiin palveluksiin yhdistettäviä palveluksia ja luonteeltaan sopivat toimitettavaksi kotona osana yksityistä rukousta.

Kaikki aikaan sidotut jumalanpalvelukset on mahdollista toimittaa maallikkopalveluksena.

Aaton vietto on juutalaiskristillinen perinne, sillä liturgisesti aatto on jo osa seuraavaa päivää. Aatto onkin alun perin merkinnyt juhlaa edeltävää iltaa, vaikka nykymerkityksessään se viittaa edeltävään päivään.

Juhlaan ei koskaan siirrytä kylmiltään. Silloinkin, kun juhlaa ei edellä paasto, sitä edeltää vigilia. Vigilia on odotuksen ja valmistautumisen aika, jolla on juhlasta erillinen luonne. Joissakin luostareissa suurien juhlien edellä saatetaan edelleen toimittaa kokoöinen vigilia. Se alkaa ehtoopalveluksella, jonka jälkeen toimitetaan ehtoonjälkeinen palvelus, puoliyöpalvelus, aamupalvelus ja liturgia. Näin juhla otetaan vastaan heti aamuyön tunteina.

Paastoa ei paastopäivinä noudateta auringonlaskusta auringonlaskuun, vaan puolestayöstä puoleenyöhön. Paasto noudattaa siis kalenterivuorokauden rytmiä. Juutalais-kristillisessä kulttuurissa illallinen (ehtoollinen = ehtooateria) on päivän pääateria. Se nautitaan kirkollisen vuorokauden vaihduttua (klo 18) eli auringonlaskun aikaan, tai ehtoopalveluksen jälkeen. Ehtoonjälkeinen palvelus onkin kreikaksi ”illallisen jälkeen” (Ἀπόδειπνον).

Kuva: Pixabay/ Mohamed_hassan

Muslimit viettävät paastokuukauttaan, Ramadania, paastoamalla joka päivä auringon laskuun. Tämä on myös vanha kristillinen perinne: paastopäivinä paasto rikottiin vasta ehtoolla, auringon laskettua. On hyvin mahdollista, että islamin paastorytmi on syntynyt kristillisten askeettien esimerkistä.

Periaatteessa päivän pääateria nautitaan aina ehtoollisen jälkeen. Tästä syystä liturgia on tiettyinä paastopäivinä määrätty toimitettavaksi vasta ehtoopalveluksen jälkeen. Näin päivä tulee pyhitettyä paastolle ja ehtoolliseen valmistautumiselle.

Ehtoollinen

Illallinen on monissa kulttuureissa perinteisesti päivän pääateria, joka nautitaan auringonlaskun jälkeen. Päivällinen sen sijaan on alun perin viitannut päivällä syötävään, kevyempään ateriaan.

Kristus asetti ehtoollisen sakramentin viimeisellä ilta-ateriallaan, mistä pyhä toimitus onkin saanut nimensä. Ehtoolliseen osallistuminen edellyttää paastoamista, mistä syystä sen ajankohta määrittää päivän ateriarytmin. Jos ehtoolliseen osallistutaan illalla, tulisi koko päivä periaatteessa paastota. Käytännössä kuitenkin ohjeistetaan aloittamaan paasto puoliltapäivin, sillä harvat kykenevät olemaan syömättä pitkälle iltapäivään tai iltaan asti. Näinä päivänä tulisi kuitenkin huolehtia, että päivän pääateria nautitaan vasta ehtoolliseen osallistumisen jälkeen.

Kirkollinen viikkosykli

Viikkosyklissä jokaiselle viikonpäivälle on määrätty pyhä muisto. Viikkosykli jäljittelee pääosin suurta viikkoa.

Sunnuntai on Herran päivä, viikon ensimmäinen päivä. Sunnuntaina Kristus nousi kuolleista! Samalla sunnuntai on viikon kahdeksas päivä, sillä sunnuntaina astumme luodun ajan ulkopuolelle, ylösnousemuksen todellisuuteen.

Maanantaina muistellaan ruumiittomia voimia. Luostariasukkaan paastoavat maanantaisin, sillä he viettävät ”enkelielämää”.

Tiistaina muistellaan profeettoja, erityisesti Herran Edelläkävijää, Johannes Kastajaa.

Keskiviikkona muistellaan Kristuksen kavaltamista. Keskiviikko on sunnuntaihin valmistava paastopäivä.

Torstaina muistellaan pyhiä apostoleja ja kirkon suuria opettajia, erityisesti pyhää Nikolaos Ihmeidentekijää.

Perjantaina muistellaan Kristuksen kärsimyksiä, ristiinnaulitsemista ja kuolemaa. Perjantai on sunnuntaihin valmistava paastopäivä.

Lauantaina muistellaan Jumalansynnyttäjää, kaikkia pyhiä, sekä vainajia. Lauantai on vanhan liiton sapatti.

Joissakin lähteissä sekä keskiviikkona, että perjantaina muistellaan Kristuksen ristiä ja Jumalansynnyttäjää. Jumalansynnyttäjää on kuitenkin luontevaa muistella myös lauantaina kaikkien pyhien kanssa, sillä hän on kaikista pyhistä Kaikkein Pyhin.

Jumalansynnyttäjän muistopäivän sijoittaminen lauantaille noudattaa sitä logiikkaa, että Jumalansynnyttäjä on kirkon vertauskuva ja lauantai on viikon seitsemäs päivä, sapatti, joka täydellistää viikon. Näin Jumalansynnyttäjän muistaminen viikon viimeisenä päivänä ikään kuin täydellistää viikkosyklin.

Liturgia ja kahdeksas päivä

Kirkko elää kahdessa todellisuudessa: yhtäältä se pyhittää aikaa ja toisaalta se elää ajan tuolla puolen, iankaikkisuudessa. Liturgiaa ei lueta aikaa pyhittäviin jumalanpalveluksiin, sillä se on sunnuntain palvelus. Sunnuntai on kahdeksas päivä, sapatin sapatti, joka siirtää meidät ajasta ikuisuuteen.

Pyhäpäivän liturgia onkin ajan pyhittämistä parhaimmillaan. Samalla, kun omistamme pyhäpäivän Herralle, astumme hetkeksi luodusta ajasta luomattomaan iankaikkisuuteen. Jokainen sunnuntai on pieni pääsiäinen, ylösnousemuksen illaton päivä.

Ihmiselämän sykli

Kirkon pyhittävät toimitukset kulkevat ihmiselämässä rinnalla elämän alusta sen loppuun. Sakramentaalinen elämä, rukouspalvelukset ja jumalanpalvelukset pyhittävät elämää ja vainajienmuistelu on tapa pitää yhteyttä yllä vielä tuonilmaisiin siirtymisen jälkeenkin.

Kirkkovuosi-askarteluja:

kirkkovuosikello.pdf

Microsoft Word - kirkkovuosikukka-kuva.docx

Viirinauha kirkkovuoden suurista juhlista

Tee kotialttarille eri väriset tekstiilit (sininen, valkoinen, violetti, punainen, vihreä, keltainen) kirkkovuoden paastoja ja juhlia varten.

Ensivieraat kuistilla uuden kirkkovuoden aattona

Esikristillinen vuodenkierto

Esikristillisessä perinteessä vuodenkiertoa rytmittivät vuoden neljä nivelkohtaa:

- Syyspäiväntasaus (22. tai 23.9.)
- Talvipäivänseisaus (21. tai 22.12.)
- Kevätpäiväntasaus (19.–21.3. välillä)
- Kesäpäivänseisaus (20.–22.6. välillä)

Kelttiläiset kansat juhlivat vuoden nivelkohtia eri rytmissä ja heille vuoden neljä nivelkohtaa olivat:

- 1.11. Samhain
- 1.2. Imbolc
- 1.5. Beltane
- 1.8. Lughnasadh

Kuvalähde: wellentheorie: Image

Näihin päiviin, tai niiden läheisyyteen, liitettiin juhlallisuuksia, joilla kiitettiin sadosta, turvattiin hedelmällisyyttä ja tervehdittiin valoa, joka vuodenajasta riippuen joko lisääntyi tai väheni. Uskottiin, että vuoden nivelkohdissa tämänpuoleisen ja tuonpuoleisen välinen verho kävi niin ohueksi, että edesmenneet olivat erityisellä tavalla läsnä. Vainajienmuistelu on jäänyt osaksi monia vuoden nivelkohdan juhlia. Aina henkien läsnäolo ei ollut toivottavaa, ja pahoja henkiä pyrittiin karkottamaan rituaalitulilla, jotka niin ikään kuuluvat näihin juhliin. Rituaalitulien tuhoava ja puhdistava vaikutus kuvasi myös siirtymää uudesta vanhaan.

Kaikkiin vuodenkierron tärkeisiin kohtiin löytyy vastine eurooppalaisesta talonpoikaiskulttuurista. Kristinuskon myötä vuodenkierron juhlat saivat myös uuden, kristillisen sisällön. Juhlien perinteet jäivät elämään, erityisesti rituaalitulet ja hedelmällisyyteen liittyvät riitit.

- 14.9. Ristin ylentäminen sijoittuu syyspäiväntasauksen läheisyyteen.
- 25.12. Kristuksen syntymää juhlitaan talvipäivänseisauksen tienoilla.
- 25.3. Ilosanoman juhla on lähellä kevätpäiväntasausta.
- 24.6. Johannes Kastajan syntymän aikaan juhlitaan kesäpäivänseisausta.

Myös kelttiläisillä juhlilla on vastaparit kirkkokalenterissa:

- Halloween ja Martinpäivä marraskuussa
- Kynttiläpäivä 2.2.
- Keskijuhla ja rogaatiopäivät toukokuussa
- Lammas ja Makovei 1.8.

Kirkko on viisaudessaan pyrkinyt aina pyhittämään ja kristillistämään esikristilliset tavat ja perinteet, siinä määrin, kun ne eivät ole ristiriidassa kirkon opetuksen kanssa. Esikristillinen vuodenkierto on jäänyt voimakkaasti elämään kristillisen vuodenkierron rinnalle. Luomakunnan sykli on Luojan luoma elämän rytmi, eikä siinä itsessään voi olla mitään epäkristillistä. Ihmiset ovat aina pyrkineet antamaan ajan kierrolle ja vuodenajoille merkityksiä. Kristinuskon myötä nämä merkitykset ovat meille kirkastuneet ja kirkko on ne pyhittänyt.

Kaikki kansat, kaikkina aikoina, ovat hahmotelleet Jumalalle omat ääriviivansa.
Kaikkien erilaisten muotojen takana on kuitenkin sama, ikuinen, muuttumaton
ja kolmiyhteinen Jumala.

Ajan pyhittäminen

Käsitteitä

Alussa Jumala loi taivaan ja maan, mutta myös ajan. Hengen ja aineen Jumala on samalla historian Jumala. Aika ja historia ovat osa luotua todellisuutta, kun taas tuonpuoleinen sijoittuu ajattomaan iankaikkisuuteen.

Aika on Jumalan lahja meille. Meidän tulee kantaa se uhriksi Jumalan eteen ja pyhittää se, kuten kaikki muukin meille annettu.

Uhri

Uhri on lahja Jumalalle. Kaikki mitä kannamme Jumalan eteen, on uhraamista: maan hedelmät, ruoka ja juoma, rukoustulet, suitsutus ja aika. Paikka, jossa uhraaminen tapahtuu, mihin uhri kannetaan, on alttari.

Koska suomen kielessä sana uhri viittaa myös henkilöön, johon kohdistuu rikos tai vääryys, käytetään kirkollisessa yhteydessä usein ilmaisuja kiitosuhri, uhrilahja tai vain lahja. Katolisessa perinteessä puhutaan votiivilahjasta tai votiivista.

Pyhittäminen

Pyhittäminen tarkoittaa, että omistamme jotakin Jumalalle kuuluvaksi. Pyhittämisen synonyyminä käytetään usein siunaamista tai vihkimistä. Se, mikä pyhitetään Jumalalle, on uhri, ja uhraamalla pyhitämme sen.

Kirkon pyhät toimitukset jaotellaan usein joko aikaa tai elämää pyhittäviksi. Aikaa pyhittävät toimitukset ovat vuorokauden hetkiä pyhittäviä jumalanpalveluksia. Elämää pyhittävät toimitukset ovat sakramentteja, siunaustoimituksia ja rukouspalveluksia.

Arkikielessäkin saatamme pyhittää ja uhrata aikaa.

”Onko sinulla hetki uhrata tähän?” tai ”Oli se melkoinen uhraus.”

”Lauantai-ilta on pyhitetty saunomiselle.”

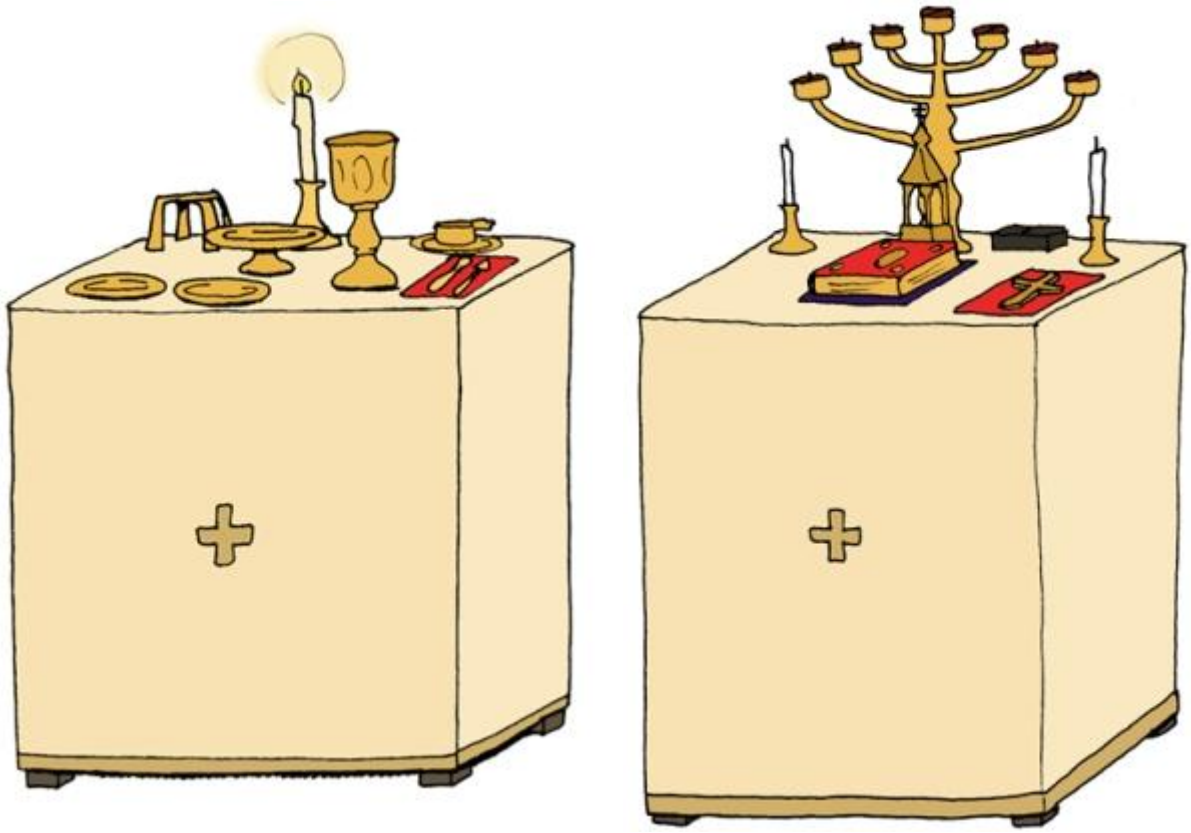
Pyhä

Suomen kielen sanoilla piha ja pyhä on todennäköisesti sama germaaninen kantasana. Niiden merkitys onkin lähes sama. Molemmat viittaavat johonkin sellaiseen, mikä on merkattu erilleen muusta, erotettu ja pyhitetty tiettyyn tarkoitukseen.

Kristinuskossa pyhä tarkoittaa Jumalalle kuuluvaa. Sen synonyymina käytetään joskus sanaa sakraali.

Alttari

Alttari on uhripaikka. Juutalaisuudessa se oli kivestä tai maasta rakennettu pöytä, jossa toimitettiin uhraamisrituaali. Kristityt omaksuivat tämän käytännön: kristittyjen alttari on pöytä, jossa toimitetaan eukaristia, kiitosuhri.

Kuvat: Kirsi Vuomajoki/ Ortoboxi

Uhripöytä ja alttaripöytä.

Ortodoksit kutsuvat kirkon kaikkein pyhintä alttariksi. Alttarissa on kaksi pöytää: uhripöytä, jossa ehtoollislahjat valmistellaan, ja pyhä pöytä, jossa eukaristia toimitetaan.

Ortodoksinen alttari on oikeastaan alttarihuone, sillä alttarilla käsitteenä viitataan tyypillisesti pöytään. Arkikielessä alttariksi voidaan kutsua mitä tahansa paikkaa, jonka äärellä rukoillaan ja kannetaan Jumalalle uhria. Kotialttari on tästä tyypillinen esimerkki. Roomalaiskatolisissa ja ortodoksisissa maissa on myös tienvarsialttareita.

Luotu aika ja iankaikkisuus

Ihminen on kahden maailman kansalainen, näkyvän ja näkymättömän. Tämä tarkoittaa myös, että ihminen elää kahdessa ajassa: luodussa ajassa ja iankaikkisuudessa. Kirkon elämässä ovat läsnä molemmat.

Luotu aika on lineaarista ja historiallista. Se on jana, jolle sijoitamme elämänkaaremme tapahtumat ja historian merkkihetket. Se mittaa päiviä, kuukausia ja vuosia ja kulkee aina lineaarisesti yhteen suuntaan. Tässä historiallisessa ajassa on Jumala ilmoittanut itsensä meille. Tätä kutsumme pelastushistoriaksi.

Jumala ei elä ajassa, vaan ikuisuudessa. Tässä maailmassa tätä ikuisuutta ilmentää kirkon aikakäsitys, joka on syklinen. Kirkollisella vuorokaudella, viikolla ja vuodella on omat toistuvat, toisiaan muistuttavat syklinsä, jotka suhteessa toisiinsa ovat päällekkäisiä ja sisäkkäisiä. Näihin sykleihin sijoitamme pelastushistorian tapahtumat. Näitä tapahtumia kirkkovuodessa pelkästään muistella, vaan niissä todella eletään mukana. Ne eivät sijoitu pelkästään historiaan, vaan ovat läsnä tässä hetkessä. Aivan kuten Jumala on ilmoittanut itsensä meille lineaarisessa, historiallisessa ajassa, voimme mekin lähestyä Jumalaa elämällä syklisesti, kurottaen luodun ajan ulkopuolelle.

Aikaa pyhittämällä sijoitamme ajan tavallaan lineaariselta linjalta iankaikkisuuden sykliin. Aivan kuten voimme leivän siunaamalla ja murtamalla saada esimakua taivaan valtakunnan ateriapöydästä, voimme aikaa pyhittämällä saada esimakua iankaikkisuudesta. Ajan pyhittämisessä keskeistä onkin toisto. Ei riitä, että elämme kirkkovuoden kierron kerran, vaan elämme sen uudelleen ja uudelleen. Näin siitä muodostuu spiraali, joka vetää meidät imuunsa.

Kuva: Pixabay/ Secoura

Kirkon aikamääreet ovat syklisiä. Syklisyys kuvaa iankaikkisuutta. Se on vastakohta lineaariselle, historialliselle ajalle. Kirkon elämässä ovat läsnä molemmat, sillä ihminen on ”kahden maailman kansalainen”.

Iloitkaa aina. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta.

***Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta*. (1. Tess. 5:16–18)**

Ihminen on luomakunnan pappi. Se tarkoittaa, että meidän tehtävämme on siunata luotua maailmaa ja kantaa se uhriksi Jumalalle. Apostoli Paavali kehotti kristittyjä iloitsemaan, rukoilemaan ja kiittämään lakkaamatta. Koko elämämme tulisi siis olla kiitosuhria Jumalalle. Meidän tulee kiittää ravinnosta, jota nautimme ja ihmisistä, joita kohtaamme, meidän tulee siunata koti, jossa asumme ja pyhittää aika, jossa elämme. Ihmiselämän tavoite on pyhittyminen (theosis), lakkaamattoman rukouksen tila, missä kaikki elämä on Jumalalle pyhitettyä uhria.

Aika on aineetonta, mutta sitä pyhitetään, kuten materiaakin: ajasta erotetaan erityisiä hetkiä tai päiviä, jotka on omistettu yksin Jumalalle. Ihminen ei ole pelkkä henkiolento vaan me voimme kantaa Jumalalle uhria kaikessa, mitä teemme. Noudattamalla kirkkovuoden perinteitä astumme askeleen lähemmäs lakkaamatonta rukousta. Tällöin arkinen tekemisemme muuttuu jumalanpalvelukseksi. Raja pyhän ja sekulaarin välillä kuroutuu umpeen, niin kuin on tarkoitettu.

Kirkon liturgisessa elämässä jokainen hetki onkin Jumalalle pyhitetty, sillä Kirkko rukoilee lakkaamatta. Kirkon aikamääreet ovat syklejä, jotka ilmentävät iankaikkisuutta. Ne ovat liikettä kohti Jumalan valtakuntaa, ja niiden rytmissä eläminen antaa maalliselle ajalle uuden, kirkastetun merkityksen. Kirkon ajan pyhittämisen ympärille syntyneet perinteet ja tapakulttuuri ovat samaa aikaa pyhittävää jatkumoa, paraliturgiaa, elämän kontekstissa.

Kristinusko on lihaksitullut usko. Hengellinen elämä on yhtä paljon myös materiaalista ja ruumiillista. Usko tulee lihaksi toiminnassa ja teoissa.

Ajan pyhittämisestä käytännössä

Jos mietit elämääsi tällä hetkellä, huomaat siinä varmasti kaavoja ja rutiineja, joiden kautta merkitset jo nyt aikaa: syntymäpäiviä ja muita merkkipäiviä, kalenterivuoden juhlia, sekä elämänkaaren merkkihetkiä. Huomaat senkin, että luonto elää syklisesti ja myös tämä näkyy elämässämme, paitsi vuodenaikoina, myös kausina, jolloin teemme erilaisia asioita, syömme erilaisia ruokia ja ylipäätään olemme eri tavalla orientoituneet. Tämä rituaalinen syklisyys on osa ihmiskulttuuria ja koko olemustamme. Tapahtumien ja kiertojen merkitseminen on keino ymmärtää oma roolimme osana yhteistä, jaettua todellisuutta. Se on meille kaikille tuttua. Mitään uutta ei siis tarvitse varsinaisesti opetella.

Kristitty merkitsee aikaa kirkon ajanlaskun mukaan. Se edellyttää tietoisuutta siitä, mikä kulloinkin elettävän juhlan, paaston tai kirkollisen vuodenajan merkitys on suuressa kertomuksessa. Mitä juhlimme ja miksi? Miten se liittyy Kristuksen uhriin ja ylösnousemukseen?

Kun meillä on tämä tietoisuus, se alkaa näkyä siinä, miten suhtaudumme vuoden kiertoon. Tällöin omaksumme kulttuurin, joka kumpuaa uskomme ikuisista totuuksista.

Elämä on saatto kohti Jumalan valtakuntaa.

Vastapäivään tapahtuva ympyräliike on voimakas iankaikkisuuden vertauskuva. Se kuvaa meidän liikettämme kohti Jumalaa ja vetää meidät luodun ajan piiristä iankaikkisuuden sykliin. Tätä liikettä kuvaavat liturgisessa elämässä erilaiset saatot. Liturgian saatot, ristisaatto ja Jesajan karkelo ovat kuvauksia liikkeestä, johon kaikki astumme mukaan, siirtyen samalla ajasta ikuisuuteen.

Elämän rytmittäminen kirkon aikamääreiden mukaan vaatii paitsi päivien ja aikojen tiedostamista, myös jossain määrin suunnittelua ja toteuttamista. Jotta tämä olisi mahdollista, on ortodoksin seurattava ortodoksista kirkkokalenteria. Se löytyy kirkon sivuilta:

Etusivu - Suomen ortodoksinen kirkko

Paperinen kirkkokalenteri julkaistaan hyvissä ajoin ennen kalenterivuoden vaihtumista. Sen voi ostaa Valamon verkkokaupasta. Lintulan luostari ja ONL ry molemmat julkaisevat joka vuosi ortodoksisen seinäkalenterin.

Tässä muutama ohjenuora aloittajille.

Älä ahnehdi, vaan pyri luomaan kestävää kodin kulttuuria. Etenkin uusilla kirkon jäsenillä voi olla houkutus tehdä kaikki ”oikein” ja terve järki voi unohtua. Ota mieluummin pieni askelia, kuin jättiharppauksia. Näin et polta itseäsi loppuun, vaan luot kestäviä rituaaleja ja rutiineja, joiden juuret ovat kirkon elämässä ja ajanlaskussa.

Mieti kaikkien osallisuutta. Liian usein ajan pyhittäminen mielletään ensisijaisesti lasten pyhäkouluksi, jonka toteutus on naisten harteilla. Tämä on kristilliselle perinteelle vierasta. Jokainen voi osallistua ajan pyhittämiseen. Pyri aktiivisesti löytämään itsellesi luonteva tapa osallistua. Kirkon perinne on sataprosenttisesti inklusiivista.

Rakenna sen ympärille kuka olet. Ajan pyhittäminen on elämäntapa, joka on omaksuttavissa sellaisena, kuin olet ja siellä, missä olet. Aloita siitä, mikä on sinulle jo tuttua ja nojaa siihen, missä olet hyvä tai mistä nautit. Älä vertaa itseäsi muihin. Keskity siihen, mikä tukee sinun, perheesi ja yhteisösi rukouselämää.

Hylkää kulutuskeskeisyys. Kristityn tulee aina ja kaikessa huomioida toimintansa vaikutuksia ympäristöönsä, eli luomakuntaan ja lähimmäisiinsä. Kohtuus, yksinkertaisuus ja askeesi ovat aina olleet osa ortodoksista elämäntapaa ja meidän aikanamme tämä tarkoittaa myös pyrkimystä vihreisiin valintoihin.

Tukeudu vuodenaikoihin ja luomakunnan rytmiin. Kirkkovuosi ja luomakunta hengittävät samaan tahtiin. Valon väheneminen ja eneneminen, kasvu- ja satokaudet, sekä maan lepoaika ovat kaikki osa meidän luonnollista, luotua rytmiämme. Hakeudu luontoon, niin ymmärrät kirkkovuottakin paremmin. Syö kausiluonteisesti. Upota kätesi multaan, jos nautit siitä. Sienimetsä, hiihtolatu, kevätkylvö ja luonnonvesissä uiminen kaikki juurruttavat meitä siihen sykliin, joka meissä jo sisäisesti on.

Hyödynnä koko juhla-aika. Suuret juhlat ovat yleensä useita päiviä pitkiä. Ei ole mitään tarvetta ahtaa kaikkea kivaa yhteen päivään ja kärsiä ähkystä ja juhlastressistä. Hyödynnä esijuhla ja aatto – aatto on hyvin merkityksellinen – sekä koko jälkijuhla-aika.

Aloita heti. Koskaan ei tule täydellistä hetkeä aloittaa. Mikään ei tule olemaan täydellistä, koskaan. Rukoile siis jo tänään iltarukous. Pyhitä jo seuraava sunnuntai. Katso heti kalenterista seuraava juhlapäivä ja tee silloin jotakin merkityksellistä. Näin pääset alkuun.

Vinkkejä ajan pyhittämiseen kotona

Kirkkovuoden vietossa kannattaa aina priorisoida jumalanpalveluksiin osallistuminen. Jumalanpalvelukset ovat kirkon tapa pyhittää aikaa, eikä niitä korvaa mikään. Olosuhteista johtuen jumalanpalveluksiin osallistuminen on kuitenkin monille ylellisyyttä, joka on harvoin mahdollista. Monenlaiset elämäntilanteet saattavat olla esteenä, minkä lisäksi iso osa ortodokseista asuu diasporassa, missä pyhäköt ovat kaukana ja palveluksia on harvakseltaan. Aikaa voi onneksi pyhittää jumalanpalveluselämän ohella myös kotona.

Ajan pyhittämisen ja kirkkovuoden perinteiden juurruttaminen kannattaa aloittaa Pääsiäisestä ja 12 suuresta juhlasta. Ne toimivat virstanpylväinä kirkkovuoden varrella ja niiden ympärille on hyvä alkaa rakentamaan pikkuhiljaa. Lisäksi on suositeltavaa pyrkiä pyhittämään joka viikkoinen Herran päivä, sunnuntai.

Aina sunnuntaisin ja juhlapäivinä voi kotona juhlia rukoilemalla.

- Lue tai laula juhlan tropari ikonin edessä.
- Lue päivän raamatuntekstit.
- Tutustu juhlan ikoniin ja kertomukseen.

Liturgian sijaan

Nykyään voi useimpina sunnuntaipäivinä seurata liturgiaa netistä streamina. Toisinaan palveluksia myös radioidaan ja televisioidaan.

Kotona liturgian sijaan voi lukea hetkipalveluksen. Se on lyhyt rukouspalvelus, joka soveltuu mainiosti maallikon toimitettavaksi. Hetkipalvelus sisältää useita liturgian veisuja (mm. antifonit, uskontunnustus ja Herran rukous) ja siihen voi yhdistää päivän evankeliumin lukemisen. Hetkipalvelus on tarkoitettu korvaamaan liturgia, joten se ei ole aikaan sidottu palvelus, kuten muut hetket (I, III, VI ja IV).

Tämän lisäksi voi juhlaa viettää kotona hyvin yksinkertaisesti:

Vietä vigiliaa

Kirkollinen vuorokausi alkaa juhlan aattona auringon laskiessa, ehtoopalveluksella tai viimeistään klo 18. Aaton ehtoo kuuluu siis jo juhlaan ja sitä kutsutaan vigiliaksi – vigilia tarkoittaa valvomista ja odotusta.

Aaton vigilian voi aina aloittaa sytyttämällä rukoustulen ja suitsuttamalla kodin. Tämä on kodin valmistamista juhlaan. Tämän rituaalin voi toimittaa aina lauantai-iltaisin ja juhlapäivien aattoina.

Rukoustulet

Sytytä tuohus tai lampukka ikonin eteen juhlan aattoiltana ja/tai juhlapäivänä.

Lampukkaa kutsutaan myös vigilialampuksi. Se muistuttaa juhlan odotuksesta.

Joissakin kirkoissa saatetaan hoitaa lampukassa sammumatonta tulta, mikä kuvaa sammumatonta rukousta ja Jumalan valtakunnan odotusta. Myös kotona on mahdollista pyrkiä pitämään vigiliatulta yllä esimerkiksi juhlaöinä – tietenkin paloturvallisuus huomioiden! Jotkut ortodoksit hoitavat kotialttarin lampukassaan kirkosta tuotua pyhää tulta koko pääsiäisajan.

Suitsutus

Suitsuttamalla (kuajimalla) on aina siunattu ihmisiä, paikkoja, esineitä, ainetta. Sunnuntain ja juhlan vieton voi aina aloittaa siunaamalla kodin pyhällä suitsutuksella. Suitsuketta voi polttaa ikonin edessä tai sitten siunata sillä myös kodin asukkaat ja kaikki huoneet.

Tee suitsutusastialla ristinmerkki (peilikuvana) siunattavat esineen, paikan tai henkilön edessä tai yllä.

Aloita kotialttarista, suitsuttaen ensimmäiseksi risti, Kristuksen ikoni ja Jumalansynnyttäjä, sitten muut pyhät.

Suitsuta tämän jälkeen ihmiset ja eläimet.

Käy lopuksi läpi kaikki huoneet. Tee ristinmerkki kynnyksellä ja/tai kierrä huone vastapäivään.

Suitsutuksen sijaan voi myös pirskotella pyhitettyä vettä. Roomalaiskatoliset käyttävät myös siunattua suolaa.

Yhteinen ateria

Ruoka ja ateriointi on matalan kynnyksen tapa lähestyä kirkkovuoden rytmissä elämistä, sillä kaikkien on joka tapauksessa syötävä päivittäin. Yhteiseen ateriapöytään kokoontuminen ja leivän murtaminen yhdessä on lähes sakramentaalinen teko, sillä se on Jumalan valtakunnan vertauskuva.

Arkeenkin sattuvana juhlapäivänä voi pyrkiä tekemään ateriahetkestä merkityksellisen istumalla yhdessä alas, pyhittämällä ateriahetken toisten kohtaamiseen ja nauttimalla vaikka mieliruokaansa. Koska kirkollinen vuorokausi alkaa edellisenä iltana, voi yhteisen juhla-aterian hyvin nauttia juhlan aattoiltana, jos itse juhlapäivä on liian kiireinen.

Vigilia-ateria on vanha kristillinen perinne. Erityisesti Kristuksen syntymän aattona se on elävää perinnettä, mutta kaikki juhlat ja jokaisen sunnuntain voi ottaa vastaan yhteisellä aattoillan aterialla.

Rukous ennen ateriaa

Kaikki katsovat odottaen sinuun, ja sinä annat heille ruoan ajallaan.
Sinä avaat kätesi, ja hyvyydessäsi ravitset kaiken mikä elää. (Ps. 145:15–16)
8. säv.

Roomalaiskatoliset saattavat lisätä ruokarukoukseen esirukouksen vainajien puolesta, mikä korostaa aterian merkitystä yhteytenä elävien ja edesmenneiden välillä.

Levätköötuskovien sielut rauhassa Jumalan laupeuden tähden. Aamen.

Uhrilahja

Rukoustuli ja suitsutus itsessään ovat uhrilahjoja, mutta näiden lisäksi voi kotialttarille tuoda jonkin juhlaan sopivan uhrilahja. Se voi olla kukkia, ruokaa tai jotakin muuta, joka kuuluu juhlan perinteisiin. (Ks. ensihedelmäuhri 6.8.)

Juhlan teema

Juhlaa voi kotona viettää myös tekemällä jotakin temaattisesti juhlaan sopivaa. Esim. kävely luonnossa kirkkovuoden alkaessa (ks. 1.9.) käsityöt ja lukeminen Ilosanoman juhlana (ks. 25.3.) tai siivoaminen puhtaalla viikolla voivat nekin olla ajan pyhittämistä. Se, mitä teemme ulkoisesti, orientoi meidät myös sisäisesti.

Filantropia ja filoksenia – almut ja vieraanvaraisuus

Jaettu ilo on kaksinkertainen ilo, tietää suomalainen sananlasku. Jakaminen on aina kuulunut kristilliseen juhlakulttuuriin. Ilo on yhteisöllistä, ja tarkoitettu jaettavaksi perheen, ystävien, naapurien, muukalaisten ja vähäosaisten kanssa.

Almut liitetään paastoon ja vainajienmuisteluun, mutta ne kuuluvat oleellisesti myös juhlaan. Etenkin, jos joutuu tekemään ansiotyötä sunnuntaina tai juhlapäivänä, on hyvä lahjoittaa osa päivän ansiotuloista almuina.

Vieraanvaraisuus – kreikaksi filoksenia, muukalaisrakkaus – on sekin oleellinen osa kristillistä juhlakulttuuria. On monia tapoja harjoittaa vieraanvaraisuutta. Kutsu lähimmäisiä kotiisi juhlimaan, vie juhlailoa jonkun yksinäisen luo, vaikka puhelinsoitolla tai vie juhlapäivänä jotakin hyvää työpaikan kahvipöytään. Täydellistä julkisivua tärkeämpää on omastaan jakaminen.

Vainajienmuistelu

Edesmenneiden muistaminen kulkee punaisena lankana läpi kaiken vanhan kristillisen tapakulttuurin. Heitä muistetaan rukouksessa, heille varataan paikka pöydässä ja murretaan oma pala leivästä, heidän nimissään annetaan almuja ja harjoitetaan vieraanvaraisuutta.

Kuva: Pixabay/ JillWellington

Kun kristityt aterioivat yhdessä, he samalla muistavat vähäosaisia ja muukalaisia, sekä edesmenneitä ja pyhiä. Arjessa tämä voi näkyä vaikkapa niin, että ruokapöydässä palaa kynttilä. Se on kutsu osallisuuteen, myös odottamattomalle vieraalle.

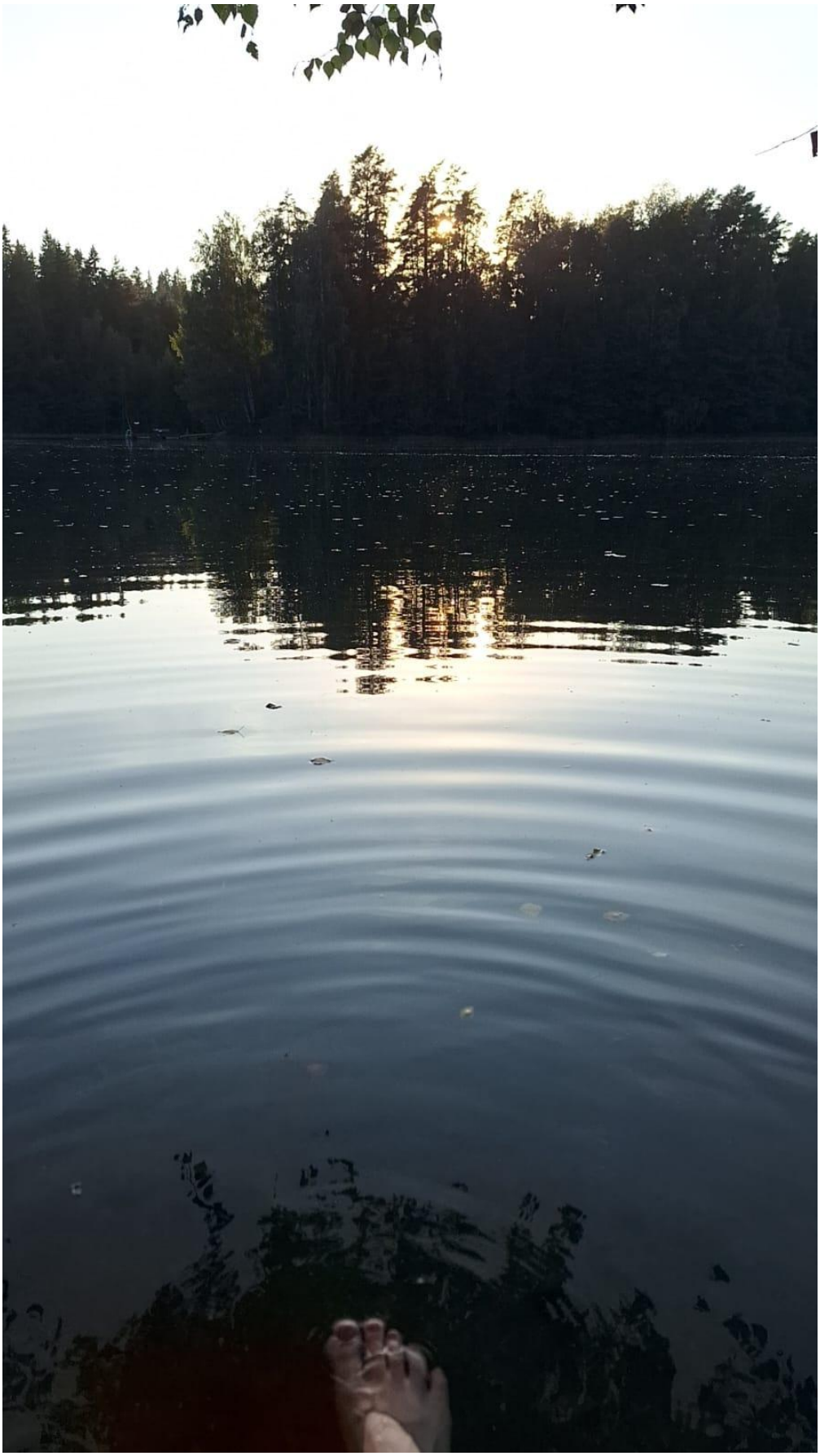
Odottamaton vieras viittaa muukalaiseen tai vähäosaiseen, mutta myös edesmenneisiin ja pyhiin. Huolenpito köyhistä ja muukalaisista kulkee käsi kädessä pyhien yhteyden ja vainajienmuisteluperinteen kanssa. Almut, vieraanvaraisuuden sakramentti, pyhien yhteys ja vainajienmuisteluperinne läpäisevät lähes kaiken perinteen.

Sisaruus ja veljeys Kristuksessa

Juhlikaa yhdessä! Kukaan ei voi olla kristitty yksinään. Vaali siis yhteyttä toisiin kristittyihin. Yhteisöllisyyden luominen vaatii vaivannäköä, mutta seurakuntayhteisön olisi tärkeää jalkautua aika ajoin kirkosta myös yksityiskoteihin.

Ortodoksiset perinteet on tarkoitettu kaikille. Pyrkikää harjoittamaan niitä yhdessä. Lapsia voi ikätasoisesti osallistuttaa kaikkeen, mitä aikuisetkin tekevät – ja päinvastoin!

Hanki ortodoksinen kalenteri!
Sieltä näet päivän tekstit, pyhät, juhla-ajat sekä paastoajat ja paastosäännöt.

Kun katsoo suurta ja kaunista luomakuntaa, katsoo samalla sen tekijää (Viis. 13:5)

Vinkkejä luomakunnan päivän viettoon kotona

Tuo kotialttarille uhrilahja luonnosta: kukkia, puutarhan hedelmiä tai marjoja, jotakin vihreää tai kauniita oksia.

Tutustu Raamatun luomiskertomuksiin.

Onko kotona pyhitettyä vettä? Vihmo kotialttari, ihmiset, lemmikit ja kotieläimet. (Kotona vihmoessa voi käyttää kolmihaaraista havupuun oksaa tai lehtikimppua.) Anna huonekasveillekin pieni loraus pyhitettyä vettä.

Tee retki luontoon. Pysähdy hiljentymään tai rukoilemaan. Matkaikoni kulkee kätevästi repussa tai taskussa.

Merkitse kalenteriin Pääsiäinen ja 12 suurta juhlaa, perheenjäsenten ja kummilasten nimipäivät, sekä oman pyhäkön praasniekka.

Kuuntele, katsele, laula ja leiki lasten kanssa Luomiskertomus-laululeikki.

Rukoukset kirkkovuoden alkaessa

Uuden vuoden rukous Basileois Suuren liturgiasta – Ortodoksi.net

Kirkkovuoden alkaessa – Ortodoksi.net

Suomen luonnon päivä

Suomen luonnon päivä on luonnon oma juhlapäivä, jota on vuodesta 2013 saakka vietetty elokuun viimeisenä lauantaina (25.–31.8.) Siihen voi suhtautua Luomakunnan päivän ”esijuhlana” ja se on myös liputuspäivä.

Suomen luonnon päivä - Suomen Luonnon Päivä

Suomen luonnon päivän yhteydessä vietetään myös Nuku yö ulkona -tapahtumaa. Ehkä voisit viettää yön ulkona?

Ilmastovaikuttaminen.fi

Tutustu Ilmastovaikuttaminen.fi -sivustoon. Sieltä löydät vinkkejä vaikuttamiseen sekä mm. ilmastokalenterin. Ilmastokalenteri kertoo sinulle kaikki vuosittain toistuvat ilmastopäivät ja -tapahtumat.

ilmastovaikuttaminen.fi – Yhteen koottuna erilaisia tapoja vaikuttaa ilmastonmuutokseen.

Ekotekoja

Istuta jotakin hiilinieluksi.

Ota muovipussi mukaan ja lähde lähiluontoon keräämään roskia. Muista hanskat!

Tutustu johonkin ympäristöjärjestöön ja sen tekemään työhön (esim. Suomen luonnonsuojeluliitto, WWF, Greenpeace) ja halutessasi tee pieni lahjoitus.

Yksilön hiilijalanjälki koostuu pääasiallisesti näistä neljästä: matkustaminen, asuminen, ravinto ja kulutuskäyttäytyminen. Tee siis neljä uudenvuodenlupausta:

- Luovu lentämisestä. Se on eniten luontoa kuormittava matkustusmuoto.
- Siirry kotona vihreään energiaan.
- Luovu lihasta tai vähennä sen syönti minimiin. Teollinen lihantuotanto kuormittaa ympäristöä moninkertaisesti verrattuna kasvisruokaan.
- Älä osta mitään, mitä et välttämättä tarvitse. Osta käytettynä kaikki, mitä voit.

Pienennä hiilijalanjälkeäsi viettämällä lihaton syyskuu ja syömällä kotimaisia satokauden kasviksia.

Ortoboxi-tehtäviä

Arjen jälkeen tulee pyhä

Crossword

Yhdistä ajanpyhittämiseen liittyvät asiat

Kirkkovuoteen liittyviä tehtäviä

Täydennä kirkkovuoteen liittyvä teksti oikeilla sanoilla

Yhdistä kirkkovuoteen liittyvät tavut

Crossword

Kirkkovuosi

Kirkkovuosi

Yhdistä ikoni ja juhla

Kirkkovuosi - tietovisa

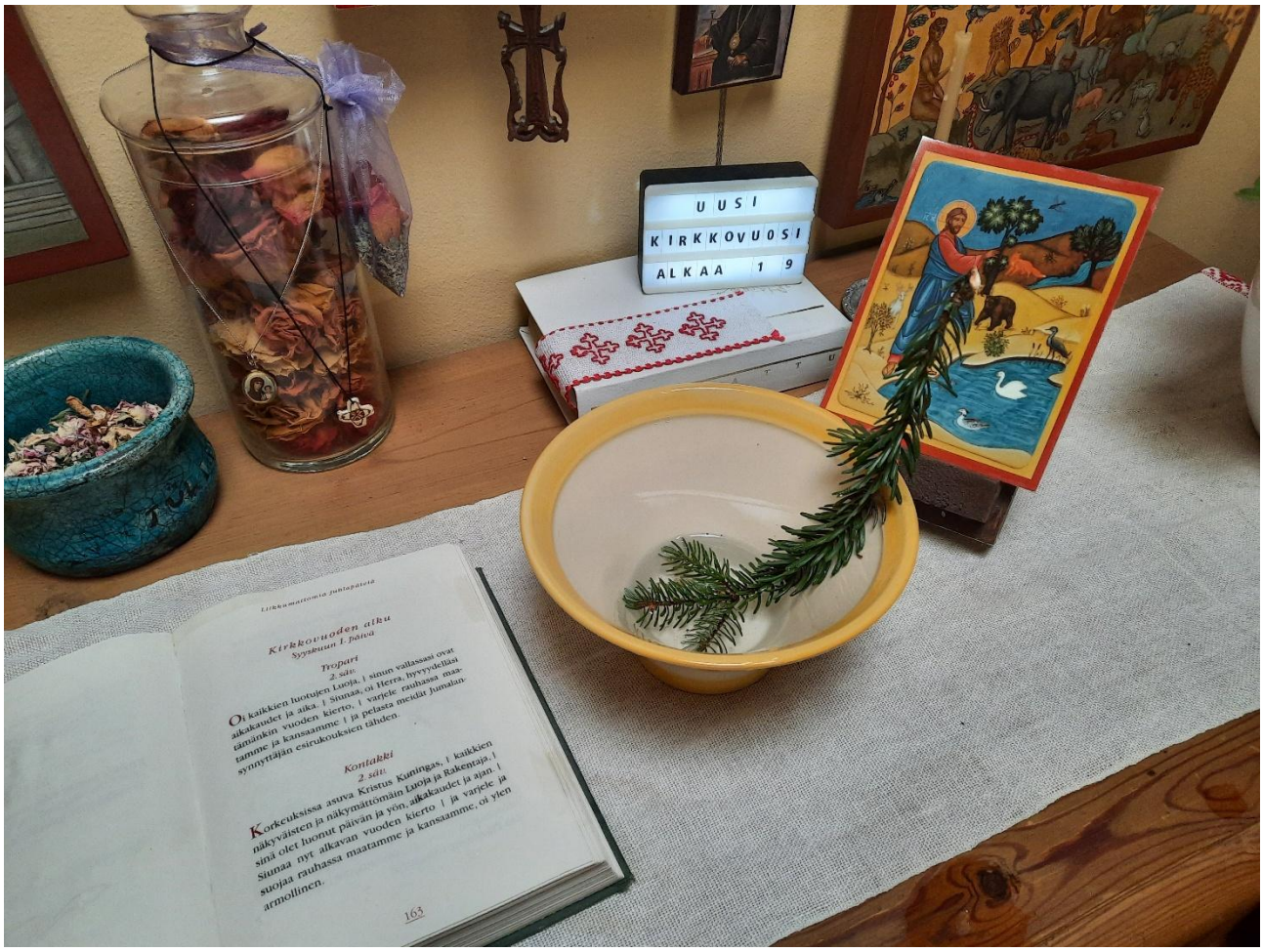
ortoboxi.fi/hirsipuu/kirkkovuosi.php

Crossword

Yhdistä kirkkovuoden juhlat

Yhdistä kirkkotekstiilien värit

Kirkko pyhittää lakkaamatta tätä hetkeä. Kirkko ei koskaan elä mennessä (nostalgia) tai tulevassa (utopia) vaan pyhittää aikaa, jossa elämme.

Kirkko pitää Jumalan luomaa **maailmaa pyhänä mysteerinä**, jonka syvyydet johtavat aina luojansa ikuisiin tarkoitusperiin asti. (- -) Synnin vaikutukset ja Jumalasta vieraantumisemme eivät ole luonteeltaan vain yksilöllisiä tai sosiaalista todellisuutta määrittäviä, vaan ne ovat myös **ekologisia ja jopa kosmisia**. Siten ekologista kriisiämme ei tule tarkastella vain moraalisena pulmana, vaan **kyseessä on ontologinen ja teologinen asia, joka vaatii radikaalia mielenmuutosta ja uutta olemisen tapaa**. Tähän väistämättä sisältyy tapojemme muuttaminen yksittäisinä ihmisiä ja koko ihmisrotuna. Esimerkiksi päätön luonnonvarojen kulutuksemme ja itsepäinen fossiilisten polttoaineiden käyttömme ovat kiihdyttäneet ilmastonmuutoksen ja maapallon lämpenemisen katastrofaalista kehitystä. Siten meidän on etsittävä vaihtoehtoisia energiamuotoja ja pyrkiä vähentämään planeettaamme jättämäämme jälkeä niin paljon kuin mahdollista, sillä juuri **tällä hetkellä nämä seikat muodostavat kutsumuksemme kirkastaa koko maailma**. (Maailman elämän edestä, §75)

Vihkosen laati Maura Ihatsu Kreditoimattomat kuvat Maura Ihatsu

Seuraavan sivun Pate-sarjia: Kirsi Vuomajoki/ Ortoboxi

PATE
TERVE KAVERIT! UUSI KIRKKOVUOSI ALKAA ENSIMMÄINEN PÄIVÄ SYYSKUUTA.
SYYS 1
KONSTANTI-NOPOLIN
HAGIA SOFIA KIRKKO
TÄMÄ JUONTAA JUURENSA BYSANTIN VALTAKUNTAAN, JOSSA VUODENKIERTO VAIHTUI SYKSYLLÄ, SATOKAUDEN PÄÄTYTTYÄ.
SYKSY ON MONEN MUUNKIN ASIAN UUSI ALKU: TYÖN, KOULUN JA HARRASTUSTEN...
... SEKÄ LEMPPARI TV-OHJELMIEN!
HEI ELLA! TIESITKÖ, ETTÄ KIRKKOVUOSI VAIHTUU TAAS.
NIINKÖ? UUDEN VUODEN KUNNIAKSI PITÄISI JÄRJESTÄÄ ILOTULITUS!
MITEN ME SEMMOISEN JÄRJESTÄMME?
SIIHEN TARVITAAN VAIN POKSAHDUS JA PALJON VÄREJÄ. MINÄ TIEDÄN KUINKA SE TEHDÄÄN!
1. ENSIN TEHDÄÄN PALJON VÄRIKÄSTÄ PAPERISILPPUA.
2. PAPERISILPPU LAITETAAN TYHJÄÄN ILMAPALLOON.
3. ILMAPALLO PUHALLETAAN TÄYTEEN...
...JA SITTEN POSAUTTELEMAAN!
HYVÄÄ UUTTA KIRKKOVUOTTA!
PS. 1. SYYSKUUTA KIRKKO MUISTAA MYÖS LUOMAKUNTAA. TERVEISIÄ MYÖS KAIKILLE ELÄINKAMUILLE!
KP